

**L'ARXIU MUNICIPAL
DE SANT PERE PESCADOR**

Per MARISA ROIG I SIMON

Les primeres dades que tenim sobre l'existència d'un arxiu o fons documental són de mitjan segle XIX. La conservació d'un inventari, datat a l'any 1854, ens ha permès conèixer la documentació custodiada, en aquell moment, a les dependències municipals. En un punt de l'inventari es fa al·lusió a l'existència de "varios documentos antiguos", sens dubte es tractava de documents anteriors al segle XIX, però que, malauradament degueren extraviiar-se a finals d'aquell segle o a principis d'aquest, doncs en un altre inventari, conservat a l'arxiu i confeccionat a l'any 1931, pel secretari de la Corporació, Francesc Serra, no s'hi esmenta, en cap moment, la presència de documentació anterior a la primera dècada del segle XIX.

Si confrontem l'inventari de 1931 amb els documents que han perdurat fins els nostres dies, ens adonem que la pèrdua de documentació ha estat mínima ⁽¹⁾. Sortosament, la major part de les sèries no presenten grans buits documentals, això ha permès un seguiment històric de la Institució generadora del fons.

Les referències més antigues sobre la ubicació de la Casa del Consell o Casa de la Vila, corresponen al primer terç del segle XVIII, situant-la dins el recinte emmurallat, conegut com "el Fort"⁽²⁾, afrontant a occident amb un dels portals d'accés a l'interior de la vila, anomenat Portal Major i al sud amb la Muralla. Concretant, es tracta del mateix edifici on, fins el mes de juny de 1991, hi romangué l'Ajuntament.

No hem trobat cap data de trasllat posterior, fins arribar a l'any 1853, en què s'iniciaren les obres de remodelació de l'edifici municipal⁽³⁾, per a destinar-lo a Escoles públiques, fet que propicià el trasllat de les oficines municipals –i, amb elles, l'arxiu– a un immoble de la plaça Major, aleshores coneguda com plaza de la Constitució.

L'estada en el nou edifici de la plaça, es perllongà fins a mitjan segle XX. A l'any 1941, la Casa Consistorial esdevingué petita per a cobrir les necessitats de la vila, la deixadesa dels últims anys l'havien convertit en imminent ruïna. A finals d'aquell mateix any, els membres del consistori aprovaren, en sessió plenària, les obres d'adaptació d'un nou edifici, destinat a Casa de la vila, situat al carrer Verge del Portalet, declarant en estat de ruïna l'immoble de la plaça Major⁽⁴⁾. Segons el plànol de l'esmentat projecte, a la planta pis de l'edifici, s'hi reservà una dependència, destinada exclusivament a Arxiu Municipal, d'uns 11 m² aproximadament.

Darrerament i arran d'uns Informes emesos pels Tècnics Municipals, el primer en data 6 de febrer de 1991, on s'aconsellava l'apuntament i el desallotjament de la dependència destinada a arxiu –la sobrecàrrega que patia era excessiva–, i el segon, de 15 de febrer, on es remarcava la patologia que afectava a l'estructura de l'edifici, es va obligar a un desallotjament accelerat de les oficines municipals, el trasllat s'efectuà el mes de juny de 1991, instal·lant l'Ajuntament a un nou immoble de la plaça Major.



Aspecte que presentava l'Arxiu Municipal després de la seva organització.

ORGANITZACIÓ I DESCRIPCIÓ DELS FONDS

La tasca de recuperació dels fons de l'Arxiu Municipal, s'inicià el novembre de 1987. L'aspecte que oferia aleshores era caòtic, la desorganització, dispersió, i el mal estat de conservació, degut bàsicament als efectes dels microorganismes i de la humitat, n'eren els símptomes més directes de l'oblit que havia patit durant molts anys. De manera que, el primer que calia fer era prendre les mesures adients per redreçar, planificar, conèixer i descriure tota la documentació que integrava l'arxiu.

La finalitat cabdal d'un arxiu és oferir els millors serveis als usuaris i investigadors, facilitar la gestió administrativa als propis productors i afavorir la conservació de la documentació. És infactible aquest servei, sense haver realitzat abans un seguit d'operacions arxivístiques, indispensables per poder tirar endavant el projecte. De bell antuvi, es procedirà a classificar i ordenar tota la documentació, per tal de tenir coneixement de les diferents sèries documentals que conformaven el fons Municipal i seguidament poder configurar un Quadre de Classificació⁽⁵⁾, on hi quedaren reflectides les funcions, competències i història de la Institució.

La descripció del fons documental esdevé l'instrument bàsic per analitzar, identificar i accedir als documents dipositats a l'arxiu. En aquest cas concret, la descripció es materialitzà en un fitxer-registre o Inventari general.

Els documents que trobem a l'arxiu, corresponen en la seva major part, a l'administració de la vila. El seu abast cronològic comença el primer terç del segle XIX en que hi trobem el document més antic, datat a l'any 1819, es tracta d'un llistat de les vessanes de terra del terme municipal. La documentació sovinteja a partir de 1840-45, gairebé paral·lelament a l'entrada del nou ordre constitucional, implantat per l'estat liberal.

L'extensió de la documentació conservada ocupa uns 100 metres lineals, deixant de banda el fons de l'Hemeroteca –butlletins oficials de l'estat, de la Generalitat i de la província–.

Els fons que integren l'Arxiu Municipal, a part de l'administració municipal són:

–Jutjat Municipal i Registre Civil:

Del jutjat i del registre s'ha conservat un inventari, confeccionat pel Jutge Miquel Saliner a l'any 1901.

–Fons d'Associacions:

- Falange E.T. i de les J.O.N.S. Durant un cert temps, les funcions de l'alcalde eren compartides amb les de Jefe Local del Movimiento, la seu d'aquesta organització política s'ubicà a la planta pis de l'edifici consistorial.
- Associació jubilats i veïns de St. Pere Pescador.
- Sindicat agrícola "El Porvenir". Aquest sindicat es creà a l'any 1932. Actuà també com a Societat recreativa, amb el nom de "Germanor Empordanesa", s'han conservat dos cartells de Festa Major de l'any 1934.
- Societat Recreativa Samperense, la seu d'aquesta societat la trobem en el mateix edifici on hi romangué el sindicat agrícola "El Porvenir".
- Sindicat agrícola "Empori".

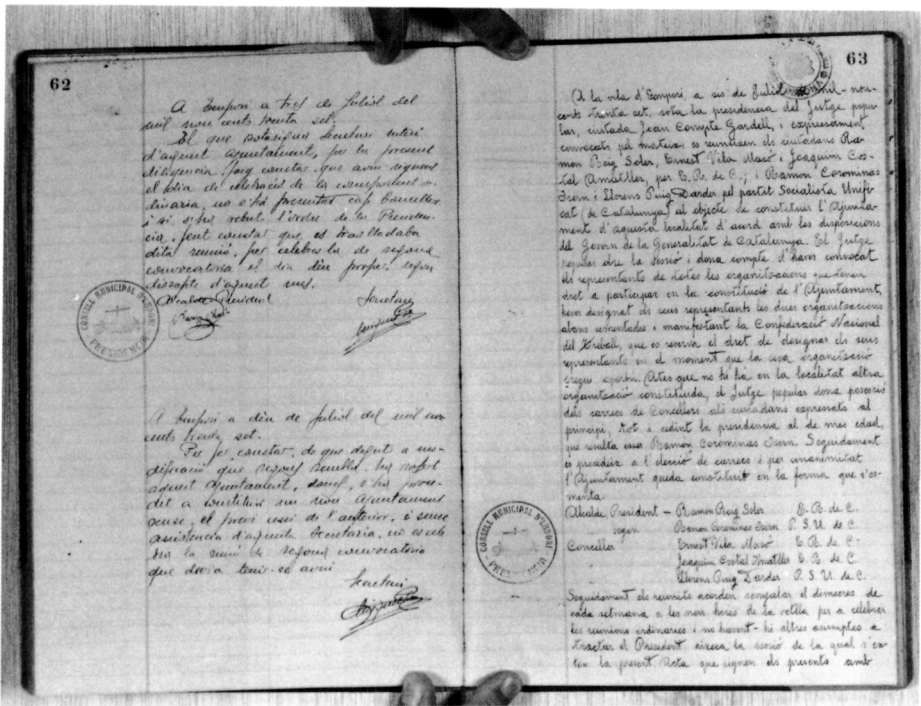
–Fons de l'Administració Central

Servei Nacional del Blat.

–Fons material gràfic. Format per 40 cartells, classificats per temes i ordenats cronològicament (1934-90).

QUADRE D'ORGANITZACIÓ DELS FONS DE L'ARXIU MUNICIPAL DE ST. PERE PESCADOR

| I. ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL | | Capses | Libres |
|---|---------------------|--------|--------|
| I.1. Administració general | | | |
| 1.1. Òrgans de govern | | | |
| 1.1.1. Acords del Ple Municipal | 1845=1985 | 5 | 32 |
| 1.1.2. Acords comissió municipal Permanent i Comissió de govern | 1924-31, 1987-88 | 1 | 3 |
| 1.2. Alcaldia | | | |
| 1.2.1. Resolucions | 1916-86 | 1 | 2 |
| 1.2.2. Protocol, correspondència | 1912-86 | 2 | |
| 1.2.3. Bans, Edictes | 1874-1988 | 1 | |
| 1.3. Secretaria | | | |
| 1.3.1. Estadístiques, estudis | 1924-82 | 2 | |
| 1.3.2. Certificacions | 1862-1990 | 2 | |
| 1.3.3. Contractes | 1925-87 | 2 | 1 |
| 1.3.4. Arxiu Municipal | 1854-90 | 1 | |
| 1.4. Ordenances Municipals | 1884-1988 | 1 | |
| 1.5. Càrrecs Municipals | 1864-1987 | 1 | |
| 1.6. Serveis Jurídics | | | |
| 1.6.1. Recurs contenciós-administratiu | 1963-89 | 3 | |
| 1.6.2. Recurs de reposició | 1969-90 | 1 | |
| 1.7. Correspondència | | | |
| 1.7.1. Registre d'entrada | 1953-84 | | 12 |
| 1.7.2. Registre de sortida | 1840-1987 | | 17 |
| 1.7.3. Correspondència rebuda | 1846-1990 | 70 | |
| 1.7.4. Correspondència emesa | 1873-1990 | 45 | |
| 1.8. Terme Municipal | | | |
| Afrontacions, delimitacions, agrupacions amb altres municipis: Consorcis, Mancomunitats | 1928-88 | 6 | |
| 1.9. Personal | | | |
| 1.9.1. Oposicions, concursos | 1943-88 | 1 | |
| 1.9.2. Expedients de personal | 1872-88 | 1 | |
| 1.10. Mitjans de comunicació municipal | 1980-85 | 1 | |



Llibre d'actes del Ple Municipal de l'any 1937. Amb la laicalització general es va canviar el nom de St. Pere Pescador pel d'Empori, fou aprovat en sessió plenària el 6 de novembre de 1936, mitjançant un referèndum.

1.2. Obres i Urbanisme

2.1. Obres particulars

| | | | |
|---|-----------|-----|---|
| 2.1.1. Llicències d'obres | 1879-1989 | 120 | 1 |
| 2.1.2. Expedients disciplinaris | | | |
| 2.1.2.1. Infraccions urbanístiques | 1896-1989 | 1 | |
| 2.1.2.2. Obres ruïnoses | 1912-88 | 1 | |
| 2.1.3. Certificat aprofit. urbanístic | 1952-88 | 1 | |
| 2.2. Vialitat | 1961-89 | 1 | |
| 2.3. Planejament i ordenació territorial | 1963-89 | 20 | |
| 2.4. Equipaments i edificis municipals | 1861-1988 | 5 | |
| 2.5. Obres d'Infraestructura | 1877-1988 | 13 | |
| 2.6. Infraestructures marítimo-portuàries | 1961-89 | 7 | |
| 2.7. Indústria | | | |
| 2.7.1. Establiments innocus | 1958-90 | 2 | |
| 2.7.2. Activitats reglamentades | 1962-89 | 7 | 1 |
| 2.7.3. Infraccions activitats | 1869-1990 | 1 | |
| 2.8. Juntes i Comissions Municipals | 1985-88 | 1 | |

I.3. Hisenda

| | | | |
|--|-----------|----|----|
| 3.1. Patrimoni | 1868-1990 | 3 | 1 |
| -Inventari de béns municipals, cessions, censos Cortal de la Vila, adquisicions...-. | | | |
| 3.2. Comptaduria | | | |
| 3.2.1. Comptes | | | |
| 3.2.1.1. Llibres d'arqueig | 1891-1983 | | 9 |
| 3.2.1.2. Comptes grals. pressupost | 1915-1988 | 3 | |
| 3.2.1.3. Càrrecs | 1936-1982 | 1 | |
| 3.2.1.4. Inventaris i balanços | 1923-1944 | | 1 |
| 3.2.1.5. Valors independents i auxiliars del pressupost | 1962-1984 | 1 | 6 |
| 3.2.1.6. Rendes i exaccions | 1948-1985 | | 17 |
| 3.2.1.7. Administració patrimoni | 1959-1977 | 1 | |
| 3.2.1.8. General de despeses | 1947-1985 | | 17 |
| 3.2.1.9. Despeses per partides | 1946-1984 | | 12 |
| 3.2.1.10. Ingressos per conceptes | 1946-1984 | | 12 |
| 3.2.1.11. Auxiliars de despeses | 1891-1905 | | 2 |
| 3.2.1.12. Diari intervenció pagaments | 1927-1986 | | 41 |
| 3.2.1.13. Diari intervenció ingressos | 1929-1986 | | 38 |
| 3.2.1.14. Auxiliar ingressos | 1891-1905 | | 2 |
| 3.2.1.15. Diari de despeses | 1902-1927 | | 3 |
| 3.2.1.16. Diari d'ingressos | 1902-1928 | | 2 |
| 3.2.1.17. Comptes de cabals | 1891-1978 | 2 | 2 |
| 3.2.2. Pressupostos | | | |
| 3.2.2.1. Pressupost extraordinari | 1899-1974 | 2 | |
| 3.2.2.2. Pressupost ordinari | 1850-1989 | 8 | |
| 3.2.2.3. Liquidació pres. ordinari | 1954-1988 | 5 | |
| 3.2.2.4. Liquidació pres. extraord. | 1949-1975 | 2 | |
| 3.2.3. Endeutament | | | |
| 3.2.3.1. Crèdit, supl. de crèdit | 1936-1987 | 1 | |
| 3.2.4. Subvencions | 1957-1990 | 3 | |
| 3.3. Dipositaria | | | |
| 3.3.1. Habilitació | 1965-1986 | 7 | |
| -Assumptes mutuels, nòmines...-. | | | |
| 3.3.2. Caixa | | | |
| 3.3.2.1. Factures | 1846-1984 | 1 | |
| 3.3.2.2. Llibres de caixa | 1890-1986 | | 29 |
| 3.3.2.3. Bancs | 1963-1984 | 3 | |
| 3.3.2.4. Manaments d'ingrés | 1880-1986 | 16 | |
| 3.3.2.5. Manaments de pagament | 1880-1986 | 49 | |
| 3.3.2.6. Agència Nogareda | 1941-1980 | 1 | |
| 3.3.3. Recaptació | | | |
| 3.3.3.1. Expedients d'apremi | 1881-1918 | 1 | |
| 3.3.3.2. Llibres de recaptació | 1976-1980 | | 3 |
| 3.3.3.3. Comptes del recaptador | 1894-1987 | 1 | |

| | | | |
|---|-----------|----|---|
| 3.4. Fiscalitat | | | |
| 3.4.1. Impostos municipals i estatals | | | |
| 3.4.1.1. Amillament | 1854-1962 | 4 | 7 |
| 3.4.1.2. Contribució industrial, | 1844-1989 | 3 | 1 |
| 3.4.1.3. Contribució urbana | 1862-1986 | 6 | |
| 3.4.1.4. Contribució rústica | 1823-1989 | 4 | 1 |
| 3.4.1.5. Repartiment de la sal, contribució de la sal | 1878-1897 | 1 | |
| 3.4.1.6. Contribució d'utilitats | 1923-1942 | 1 | |
| 3.4.1.7. Contribució d'edificis | 1874-1951 | 2 | 1 |
| 3.4.1.8. Impost circul. vehicles | 1927-1984 | 4 | |
| 3.4.1.9. Impost d'urbana | 1960-1988 | 3 | |
| 3.4.1.10. Altres: cementiri, tinença de gossos | 1841-1988 | 2 | |
| 3.4.1.11. I.R.P.F. | 1987 | | |
| 3.4.1.12. Repartiment d'arbitris | 1889-1918 | 1 | |
| 3.4.1.14. Plus-vàlues | 1965-1987 | 5 | |
| 3.4.1.15. Padró cèdules personals | 1882-1942 | 3 | |
| 3.4.1.16. Repartiment de consums | 1863-1918 | 1 | |
| 3.4.1.17. Impost prestació pers. | 1901-1966 | 1 | |
| 3.4.2. Contribucions especials | 1909-1984 | 4 | |
| 3.4.3. Multes | 1896-1968 | 1 | 1 |
| 3.4.4. Cadastre | 1959-1989 | 1 | |
| 3.5. Pòsit | 1958-1974 | 1 | |
| 3.6. Junta Pericial, Comissions d'Hisenda... | 1859-1989 | 2 | 4 |
| 3.7. Ordenances fiscals | 1929-1989 | 3 | |
| I.4. Eleccions | | | |
| 4.1. Eleccions municipals | 1845-1987 | 6 | |
| 4.2. Eleccions a diputats provincials | 1871-1974 | 1 | |
| 4.3. Eleccions al Parlam. de Catalunya | 1980-1988 | 1 | |
| 4.4. Eleccions generals -Corts, Senat, Congrès- | 1861-1989 | 4 | |
| 4.5. Eleccions al Parlament d'Europa | 1989 | | |
| 4.6. Referèndums i Plebiscits | 1966-1986 | 1 | |
| 4.7. Cens electoral, Junta del cens. | 1864-1989 | 4 | |
| I.5. Demografia | | | |
| 5.1. Padró Municipal d'habitants -Padrons, rectificacions, altes i baixes- | 1868-1986 | 12 | |
| 5.2. Estadístiques generals, censos | 1887-1983 | 2 | |
| 5.3. Cèdules de veïnatge | 1862-1880 | 1 | 1 |

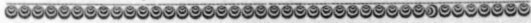
| | | | |
|--|-------------|----|---|
| I.6. Proveïments | | | |
| 6.1. Mercats i fires | 1985-1989 | 1 | |
| 6.2. Escorxador Municipal –Registre de bestiar sacrificat. | 1946-1955 | 1 | |
| 6.3. Delegació Local de proveïments | | | |
| 6.3.1. Cartilles de racionament | 1938-1953 | 1 | |
| 6.3.2. Padró d'abastiments | 1943-1957 | 1 | |
| 6.3.3. Existències i racionament | 1918-1970 | 2 | 3 |
| 6.4. Aigües i fonts | 1867-1977 | 1 | |
| I.7. Cultura i instrucció pública | | | |
| 7.1. Festes | 1932-1989 | 1 | |
| 7.2. Activitats culturals, recreatives –Exposicions, concursos, homenatges...–. | 1906-1990 | 1 | |
| 7.3. Centres culturals | 1975-1979 | 1 | |
| 7.4. Servei municipal del català | 1982-1987 | 1 | |
| 7.5. Esports | 1980-1989 | 1 | |
| 7.6. Turisme –Patronat de turisme–. | 1958-1988 | 2 | |
| 7.7. Instrucció pública | 1847-1985 | 1 | 1 |
| 7.8. Comissió de festes | 1981-1983 | 1 | 1 |
| I.8. Serveis Militars | | | |
| 8.1. Quintes, allistaments | 1844 ≈ 1990 | 15 | 1 |
| 8.2. Béns subjectes a requisita militar | 1924-1964 | 2 | |
| 8.3. Allotjaments militars, bagatges | 1848-1934 | 1 | |
| I.9. Seguretat pública | | | |
| 9.1. Cossos de Seguretat –Guàrdia civil, policia municipal–. | 1840-1989 | 1 | |
| 9.2. Passaports i passis de ràdio | 1846-1947 | 1 | 3 |
| 9.3. Guarda-jurats | 1894-1975 | 1 | 1 |
| 9.4. Armes: permisos | 1869-1979 | 1 | |
| I.10. Sanitat | | | |
| 10.1. Cementiri, serveis fúnebres | 1887-1990 | 2 | |
| 10.2. Mesures sanitàries sobre l'aigua | 1964-1988 | 1 | |
| 10.3. Neteja viària, platja, recs, eliminació d'escombraries | 1907-1989 | 1 | |

| | | | |
|---|-----------|---|---|
| 10.4. Personal facultatiu -Cos mèdic, farmàcia, veterinari, dispensari mèdic-. | 1913-1985 | 1 | 2 |
| 10.5. Estats sanitaris | 1958-1987 | 2 | |
| 10.6. Juntes i comissions municipals | 1885-1976 | 1 | 1 |
| I.11. Beneficència i assistència social | | | |
| 11.1. Assistència social -Ingressos a Hospitals-. | 1945-1984 | 1 | 1 |
| 11.2. Refugiats, vídues, mutilats i orfes de guerra | 1938-1944 | 1 | |
| 11.3. Ajuts a vells i malalts | 1946-1989 | 1 | |
| 11.4. Subsidi al combatent | 1936-1944 | 1 | 1 |
| 11.5. Padrons de beneficència | 1938-1971 | 1 | |
| 11.6. Junta local, reformes socials, calamitats públiques | 1909-1962 | | 2 |
| I.12. Serveis agropecuaris | | | |
| 12.1. Censos agraris | 1819-1982 | 1 | |
| 12.2. Danys a l'agricultura | 1926-1972 | 1 | |
| 12.3. Foment i millora en el regatge | 1964-1986 | 1 | |
| 12.4. Foment Forestal | 1901-1982 | 1 | |
| 12.5. Juntes i comissions agràries | 1927-1942 | 1 | |
| 12.6. Padró de ramaders -Censos i recomptes de bestiar-. | 1924-1963 | 1 | 5 |
| II. FONS JUDICIAL | | | |
| II.1. Jutjat municipal | | | |
| II.1.1. Presa de possessió del jutge | 1871-1989 | 1 | |
| II.1.2. Correspondència | 1859-1975 | 2 | 3 |
| II.1.3. Afers civils | | | |
| II.1.3.1. Actes de conciliació | 1871-1975 | 5 | |
| II.1.3.2. Judicis verbals | 1877-1961 | 3 | |
| II.1.3.3. Exped. possessoris | 1914-1944 | 1 | |
| II.1.3.4. Consentim. paterns | 1912-1981 | 1 | |
| II.1.3.5. Multes | 1951-1974 | 1 | |
| II.1.3.6. Altres: consell famil. obertures de llibres... | 1896-1974 | 1 | |

| | | | |
|--|-----------|---|---|
| II.1.4. Afers penals | | | |
| II.1.4.1. Judicis de faltes | 1872-1965 | 1 | |
| II.1.4.2. Antecedents penals | 1875-1941 | 1 | |
| II.1.5. Taxes judicials, llibres de comptes inventaris | 1901-1975 | 1 | |
| II.2. Registre civil | | | |
| II.2.1. Estadística registre civil | 1899-1951 | 1 | |
| II.2.2. Correspondència, certificats | 1889-1972 | 1 | |
| II.2.3. Actes de Matrimoni | 1870-1966 | 3 | |
| II.2.4. Actes de naixement | 1896-1966 | 1 | |
| II.2.5. Actes de defunció | 1920-1966 | 1 | |
| | | | |
| III. FONS ASSOCIACIONS | | | |
| III.1. Polítics | | | |
| III.1.1. F.E.T. i J.O.N.S. | 1939-1976 | 1 | |
| III.1.2. Comitè Antifeixista | 1937-1939 | 1 | |
| III.2. Associació jubilats, veïns | 1982-1989 | 1 | 1 |
| III.3. Societat recreativa Samperense | 1957-1975 | 1 | 5 |
| III.4. Sindicat agrícola Empori | 1937 | | 6 |
| III.5. Sindicat agrícola el Porvenir | 1932 | 1 | |
| | | | |
| IV. FONS ADMINISTRACIÓ CENTRAL | | | |
| IV.1. Servei Nacional del Blat | 1944-1952 | 1 | |
| | | | |
| V. FONS DE CARTOGRAFIA I MATERIAL GRÀFIC | | | |
| V.1. Cartells i programes | 1934-1990 | 2 | |



Festa Major de Sant Pere Pescador



Sindicat Agrícola «El Porvenir»

PROGRAMA

dels festeigs que celebrarà la

SECCIÓ RECREATIVA

«GERMANOR EMPORDANESA»

durant els dies 29 i 30 de Juny de 1934

DIA 29

Mati a les 12.—Sardanes a la Plaça de la República.

Tarda a les 4.—Sardanes a la mateixa Plaça.

» *a les 6.*—Ball de vetlla en el local de la Societat.

» *a les 10.*—Dues sardanes al local i seguidament lluit ball.

*L'Alcalde
23-6-34*

Orquestrina

DIA 30

Regirà el mateix programa que el dia anterior.

Els festeigs seran amenitzats per la Cobla-Orquestra-Orquestrina **ELS MONTGRINS.**

NOTES: La Junta es reserva el dret d'alterar aquest programa, si causes imprevistes ho exigeixen.



Imp. J. SERRA, Casanova, 21 i Monturiol, 22.—Figueras

Cartell de la Festa Major de l'any 1934, es tracta del document gràfic més antic conservat a l'arxiu municipal.

NOTES

- (1) Des d'aquest moment podem constatar que durant la passada guerra civil no es va cremar cap document de l'Arxiu Municipal, contràriament, l'Arxiu Parroquial va patir conseqüències irreversibles, ja que quedà destruït en la seva totalitat.
- (2) A.H.C. de Figueres. Fons Medinaceli, Capbreu de St. Pere Pescador, 1724-27. Capsa 4, fol. 28.
- (3) A.M.P.P. I.1.3.4. Inventario de los efectos que existen en la Secretaria del Ayuntamiento de la villa de S. Pedro Pescador, 1854, Capsa 1.
- (4) A.M.P.P. I.2.6. Expediente instruido para la aprobación de las obras de adaptación del edificio municipal situado en la calle Virgen del Portalet 8 para destinarlo a Casa Consistorial, 1941. Capsa, 3.
- (5) Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Servei d'arxius, redacció: Josep Matas i Balaguer. Normes de classificació de documentació municipal. Barcelona, 1989.

ABREVIATURES

A. H. C. de Figueres = Arxiu Històric Comarcal de Figueres.
A.M.P.P. = Arxiu Municipal de St. Pere Pescador.